

KUOPION MUSEOKESKUS

Kuopion kaupungin museot

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2019–2022

TOIMINTA-AJATUS

Kuopion kaupungin museopalveluista vastaavat Kuopion kulttuurihistoriallinen museo, Kuopion luonnontieteellinen museo ja Kuopion taidemuseo, jotka toimivat myös Pohjois-Savon maakunnallisina museoina. Museopalvelut tuotetaan museoiden toiminta-ajatuksiin perustuen, ottaen huomioon kunkin museoalan vaatiman erityisasiantuntemuksen ja alueellisia tehtäviä koskevat sopimukset. Museot toimivat yhteistyössä museokeskuksena. Kaupungin museokohteita ovat Kuopion taidemuseo, Kuopion korttelimuseo, J.V. Snellmanin kotimuseo ja Kuopion museo, joka on suljettuna peruskorjaus- ja laajennushankkeen ajan. Maaningan ja Karttulan kotiseutumuseot ovat toistaiseksi vailla näyttelytilaa. Lisäksi ylläpidetään luontonäyttelyä Puijon Konttilassa.

Kuopion kulttuurihistoriallinen museo

Kuopion kulttuurihistoriallinen museo vastaa kaupungin omistamista kulttuurihistoriallisista museoista ja niiden kokoelmista. Museo toimii Pohjois-Savon maakuntamuseona ja arkeologisen kulttuuriperinnön ja rakennusperinnön asiantuntijaviranomaisena. Museo toimii Kuopion kaupungin historiallisena museona. Museo tallentaa, tutkii ja välittää tietoa Pohjois-Savon esihistoriasta, historiasta, kansanelämästä ja muusta kulttuurihistoriasta. Toiminta-alueellaan se osallistuu myös esineellisen ja rakennetun kulttuuriympäristön säilyttämiseen sekä edistää kulttuurihistoriallista museotoimintaa.

Kuopion luonnontieteellinen museo

Kuopion luonnontieteellinen museo harjoittaa luonnontieteellistä museotoimintaa ja toimii luonnontieteellisenä maakuntamuseona Pohjois-Savossa. Museon tehtävänä on edistää erityisesti itäisen Suomen luonnon monimuotoisuuden tuntemusta, kartoitusta, tutkimusta ja säilymistä, dokumentoida tietoa luonnon tilasta ja sen muutoksista tutkimuksen, opetuksen ja yhteiskunnallisen päätöksenteon tarpeisiin, edistää ja tukea ympäristökasvatusta sekä alansa harrastustoimintaa.

Kuopion taidemuseo

Kuopion taidemuseo on taidelaitos ja museo, joka tutkii, tallentaa ja esittelee kuvataiteen historiaa ja nykyisyyttä sekä edistää kuvataiteen ja koko visuaalisen ympäristön tuntemusta. Taidemuseo ylläpitää taidekokoelmia ja huolehtii taidehistoriallisen aineiston saatavuudesta. Aluetaidemuseona Kuopion taidemuseolla on valtakunnallinen tehtävä Kuopion ja koko Pohjois-Savon taidehistoriallisen aineiston tallentajana, dokumentoijana, säilyttäjänä ja tunnetuksi tekijänä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Lähivuosina museoiden toimintaympäristöön vaikuttavat uuden museolain ohjelman linjaukset mm. museoiden alueellisesta toiminnasta sekä kulttuurin uusi rahoitusmalli. Museoiden tavoitteena on jatkaa uuden museolain myötä alueellisina vastuumuseoina. Museoita työllistävät alueelliset ja paikalliset palvelutehtävät sekä kaupungin palvelualueiden välinen yhteistyö, kulttuuri- ja luonnonympäristöön ja julkiseen taiteeseen liittyvät tehtävät. Tieto kulttuurin ja taiteen terveyttä ja hyvinvointia edistävästä ja ennaltaehkäisevästä vaikutuksista luo museoille erityisiä palveluodotuksia.

Vuosina 2018-2021 toteutettavat Kuopion museo -rakennuksen peruskorjaus ja laajennus sekä näyttelykokonaisuuden uusiminen tuovat aivan uuden vaiheen museoiden toimintaan sekä työtila- ja näyttely-ympäristöjen kehittämiseen. Museo- ja kirjastorakennusten yhdistäminen tarjoaa uusia mahdollisuuksia museo- ja kirjastopalvelujen yhteiseen kehittämiseen. Museohankkeeseen kytkeytyvät lähivuosina myös kokoelma- ja työtilojen sekä Korttelimuseon kehittämishankkeet.

PAINOPISTEALUEET VUOSILLE 2019–2022

Museoiden toiminnassa painotetaan kaupungin strategian mukaisesti asiakaslähtöisiä, osallistavia ja ennaltaehkäiseviä palveluja. Museopalvelujen kehittämisessä painotetaan yhteistyötä ja verkostoitumista. Keskeisenä painopistealueena toiminnassa on uusien toimitilojen ja palveluratkaisujen suunnittelu.

Saavutettavat museopalvelut

Museoiden ja museoaineistojen saavutettavuutta parannetaan. Museopalveluja kohdennetaan erilaisille asiakasryhmille.

Monipuolinen asiantuntemus

Museot tarjoavat monipuolista asiantuntemusta kulttuuri- ja luonnonympäristöön ja julkiseen taiteeseen liittyvissä paikallisissa ja alueellisissa tehtävissä sekä kulttuurin ja taiteen terveyttä ja hyvinvointia edistävissä ennaltaehkäisevissä palveluissa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA KESKEISET TOIMENPITEET 2019

Elämyksiä ja tietoa näyttelyillä

Museoiden omia näyttelytuotantoja täydentää aktiivinen paikallinen, valtakunnallinen ja kansainvälinen yhteistyö. Perusnäyttelyiden lisäksi museot tuottavat vaihtuvia näyttelyjä.

Museoita kehitetään edelleen toiminnallisina ja elämyksellisinä oppimisympäristöinä ja paikkoina. Museot tuottavat tietoa Pohjois-Savon historiasta ja alueen elämästä, suomalaisesta luonnosta ja kuvataiteesta. Näyttelyitä ja tapahtumia tuotetaan mm. muiden museoiden, yhdistysten ja yhteisöjen sekä taiteilijoiden, tutkijoiden ja muiden yksityishenkilöiden kanssa. Toiminnallaan museot rakentavat Kuopio-kuvaa ja vahvistavat kaupungin vetovoimaa.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin edistäminen

Asiantuntijapalvelut sekä kulttuuri-, ympäristö- ja taidekasvatustyö lisäävät museoiden saavutettavuutta ja tuovat taiteen osaksi arkiympäristöä, edistävät kestävästä kehitystä ja myönteistä kaupunkikulttuuria. Museot ovat asiantuntijoina aktiivisesti mukana kulttuuri- ja luonnonympäristön sekä julkisen taiteen yhteistyöhankkeissa. Museot tukevat asiantuntijapalveluillaan Kuopion kaupungin maankäytön suunnittelua.

Kulttuurihistoriallinen museo hoitaa Museoviraston kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen perusteella Pohjois-Savossa sekä arkeologian että rakennetun kulttuuriympäristön viranomais- ja asiantuntijatehtäviä. Museon keskeisiä yhteistyötahoja ja sidosryhmiä ovat Museovirasto, maakuntamuseoverkosto, Pohjois-Savon ELY- keskus, Pohjois-Savon liitto, Pohjois-Savon kotiseutuliitto sekä alueen kunnat ja paikallismuseoiden taustayhteisöt. Kulttuuriympäristötyössä tärkeitä yhteistyöryhmiä ovat myös Kuopion kaupungin kulttuuriympäristöryhmä, Pohjois-Savon kulttuuriympäristöryhmä ja Pohjois-Savon aluerakenneryhmä.

Luonnontieteellinen museo tuottaa asiantuntijapalveluja kaupungin ympäristönsuojelupalveluille, osallistuu aktiivisesti Pohjois-Savon ympäristökasvatusverkoston kehittämiseen ja toimintaan sekä kuuluu valtakunnalliseen Luonto- ja ympäristökoulujen LYKE-verkoston.

Taidemuseo toimii kaupungin julkisen taiteen hankkeiden asiantuntijana mm. rakennuskohteiden prosenttitaidehankkeissa. Yleisötyössä museot kehittävät kohderyhmäpalveluja, joita suunnataan lapsille, nuorille, ikääntyville ja erityisryhmille.

Museokeskus toimii valtakunnallisen lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE), Avoimet kohtaamispaikat -työryhmässä. Museokeskus on ollut lisäksi yhteistyössä järjestämässä AILI – kulttuurisen vanhustyön valtakunnallisen verkoston tilaisuuksia Kuopiossa. Taidemuseo toimii valtakunnallisessa Taidetestaajat -hankkeessa. Museot ovat olleet mukana paikallisessa AvoT-avoin taidekasvatus varhaiskasvatuksessa -toiminnassa sisältöjen tuottajina.

Laadukas tietopalvelu tukeutuu kokoelmiin ja tutkimukseen

Kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä kuvataiteen dokumentointia ja tutkimusta sekä museoaineistojen digitointia tehdään suunnitelmallisesti, alan valtakunnalliset linjaukset ja velvoitteet huomioon ottaen, museoalan yhteistyötä hyödyntäen.

Kokoelmatietojen saavutettavuuden parantaminen ja kuva- ja tietopalvelun kehittäminen ovat painopistealueita. Kokoelmatietojen ja kuva-aineistojen digitointia jatketaan painottaen näyttelytuotantoa sekä maakunnallista ja valtakunnallista yhteistyötä. Luetteloinnin sisällön laadullista tasoa kehitetään yhteistyössä muun museoalan kanssa.

Kulttuurihistoriallinen museo on ottanut käyttöön MuseumPlusRia -ohjelman, jonka pilotoinnissa museo oli mukana. Ohjelma on nyt osa Suomen museoliiton Kookos-kokoelmahallintapalvelua. Museo ylläpitää Pohjois-Savon paikallismuseoiden keskuskortistointia ja ohjaa MuseumPlusRIA -kokoelmanhallintajärjestelmään luettelointityötä. Vuoden 2018 lopussa Kulttuurihistoriallisen museon kokoelmatietokantaan luetteloi 20 paikallismuseota Pohjois-Savon alueelta. Kokoelmatietoja siirretään verkossa käytettäväksi kansallisen digitaalisen kirjaston asiakasliittymään FINNAan Kookospalvelun kautta. Kokoelmien näkyvyyttä ja käytettävyyttä lisätään verkkonäyttelyillä esim. Elämää Kuopiossa -verkkonäyttelyn tapaan (<https://elamaakuopiossa.wordpress.com/>) ja valokuvia tarjotaan katsottavaksi ja käytettäväksi Flickr-palvelun kautta (<https://www.flickr.com/photos/kuhmu/>).

Luonnontieteellinen museo kuuluu Suomen luonnontieteellisten museoiden konsortioon, joka on mukana alan eurooppalaisten museoiden ja muiden luonnontieteellisten kokoelmayksiköiden DiSSCo-yhteenliittymässä (Distributed System of Scientific Collections; <https://disco.eu>). DiSSCon tavoitteena on mm. edistää luonnontieteellisten kokoelmatietojen tunnustamista, kehittämistä ja hyödyntämistä tieteellisenä infrastruktuurina esim. ympäristötieteellisessä ja ilmastonmuutokseen liittyvässä tutkimuksessa. Kuopion luonnontieteellisen museon digitoidut kokoelmatiedot on siirretty verkossa käytettäväksi Luonnontieteellisen keskusmuseon ylläpitämään kokoelmanhallintajärjestelmään KOTKA, jonka näytetiedot näkyvät Suomen lajitietokeskuksen avoimessa Laji.fi-portaalissa ja kansainvälisessä GBIF-portaalissa. Digitointityötä jatketaan Suomen luonnontieteellisten museokokoelmien digitointistrategian linjausten mukaisesti.

Taidemuseossa taidekokoelmiin kuuluvien teosten tiedot ja kuvat tallennetaan digitaalisessa muodossa valtakunnalliseen taidekokoelmien kokoelmahallintajärjestelmään Muusaan, jota ylläpitää ja kehittää Osuuskunta Suomen taide ja taidekokoelmat. Digitointityö on jatkuvaa ja keskeinen osa kokoelmatyötä. Kokoelmatietoja siirretään verkossa käytettäväksi kansallisen digitaalisen kirjaston asiakasliittymään FINNAan.

Kokoelmatoiminnan kehittäminen

Museot ylläpitävät ja kehittävät kokoelmiaan kokoelmapoliittisten suunnitelmiensa mukaisesti ja museoalan yhteisiä linjauksia noudattaen sekä osallistuvat valtakunnalliseen kokoelmatyön ja dokumentoinnin kehittämiseen. Kokoelmahallinnassa seurataan valtakunnallisia linjauksia. Museoiden kokoelmapoliittisten ohjelmien tarkistamista jatketaan.

Maakunnallinen ja valtakunnallinen museoyhteistyö

Museot osallistuvat valtakunnalliseen maakuntamuseo- ja aluetaidemuseotyön kehittämiseen. Tieto- ja kuvapalvelut perustuvat suunnitelmalliseen dokumentointi-, tutkimus- ja digitointityöhön.

Yhdessä paikallismuseoiden ja kuntien kulttuuripalvelujen kanssa kehitetään verkkosivustoa ”Pulka – Pohjois-Savon muisti”. Verkkopalveluissa yhtenä tavoitteena on mahdollistaa yksittäisten käyttäjien kokemus- ja muistitiedon tallentaminen ja välittäminen muille käyttäjille tutkimustiedon rinnalla. Maakunnallista ja valtakunnallista yhteistyötä edistetään myös kokoelmahallinnassa ja näyttelytoiminnassa. Nykyajan dokumentoinnissa ollaan mukana valtakunnallisessa Tallennus- ja kokoelmayhteistyössä (TAKO).

Henkilöstön kehittäminen ja koulutus

Henkilöstön kehittämisessä tavoitteita ovat kannustava johtaminen ja suunnitelmallinen henkilöstöpolitiikka. Keskeisiä periaatteita ovat työtehtävien kehittäminen ja henkilökunnan koulutus.

Rekrytoinneissa ja koulutuksessa huolehditaan henkilöstön ammattitaidon turvaamisesta ja ylläpitämisestä palvelutarpeiden mukaisesti. Tehtäväkuvauksia tarkistetaan, ammatillisia valmiuksia ja muutosvalmiuksia parannetaan. Koulutuksessa painotetaan perehtymistä nykyaikaiseen museotekniikkaan, näyttelyratkaisuihin ja yleisöpalveluun.

Toimitilat, välineet, investoinnit

Museotilojen kehittämistyö etenee hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan linjauksen mukaisesti, yhteistyössä kaupungin tilakeskuksen kanssa.

Kuopion museon hankkeessa jatkuvat rakennustyöt ja toteutussuunnittelu sekä Kulttuurihistoriallisen ja Luonnontieteellisen museon näyttelysuunnittelu ja muu toiminnan kehittämistyö. Uudistettu Kuopion museo avataan yleisölle 2020-2021. Kokoelma- ja työskentelytilojen osalta jatketaan hankesuunnittelua, jonka tavoitteena on monipuolisen museopalvelukeskuksen toteuttaminen. Osana palvelukonseptin kehittämistä Korttelimuseon esteettömyyttä on parannettu laajalla valaistuksen uudistamisella. Korttelimuseon palvelukonseptin kehittäminen jatkuu koko suunnittelukauden.

KUOPION MUSEOKESKUS
MITTARIT JA TUNNUSLUVUT 2017-2019

Kävijät ja aukiolo	TP2017	TP2018	TA2019
Kävijät yhteensä	82 796	78 150	45 000
>Kuopion museo	35 067	31 468	0
>Kuopion korttelimuseo	19 576	15 725	20 000
>J.V. Snellmanin kotimuseo	668	1 114	500
>Kuopion taidemuseo	19 861	24 114	20 000
>Muut kävijät	7 624	5 729	4 500
Toiminta muualla kävijät	4 559	5 210	10 000
Ohjattuun toimintaan osallistuneet	10 607	13 505	15 000
Aukiolotunnit	5 135	4 782	4 400
Aukiolopäivät	770	704	612
Kokoelmatiedot			
Museoiden järjestetty kokoelma-aineisto yht.	1 964 334	2 014 677	2 039 800
Kultt.hist.museon järjestetty kokoelma-aineisto	889 391	949 223	939 200
>esineet	71 358	71 858	
>valokuvat	782 094	841 390	
>kirjasto ja arkisto	35 939	35 975	
Kultt.hist.museon digitoitu kokoelma-aineisto	175 208	189 850	
Luonnontiet.museon järjestetty kokoelma-aineisto	1 019 022	1 012 308	1 043 500
>näytteet	943 938	938 461	
>kuva-arkisto	21 282	19 916	
>kirjasto ja arkisto	53 802	53 931	
Luonnontiet.museon digitoitu kokoelma-aineisto	497 672	503 688	
Taidemuseon järjestetty kokoelma-aineisto	55 921	56 627	57 100
>taidekokoelmat	7 167	7 308	
>kuva-arkisto	42 311	42 775	
>käsikirjasto	6 443	6 544	
Taidemuseon digitoitu kokoelma-aineisto	22 864	23 449	

KUOPION MUSEOKESKUS

KUSTANNUKSET 2019

KUOPION MUSEOKESKUS YHTEENSÄ

Omat tuotot	261 407	Henkilöstökulut	1 787 451
Valtion osuus	1 092 083	ICT-palvelut	101 081
Kaupungin osuus	2 125 527	Vuokrat	1 212 413
		Muut toimintakulut	378 072
		Kulut yhteensä	3 479 017

KUOPION KULTTUURIHISTORIALLINEN MUSEO

Omat tuotot	110 056	Henkilöstökulut	849 769
Valtion osuus	592 845	ICT-palvelut	51 869
Kaupungin osuus	953 002	Vuokrat	602 426
		Muut toimintakulut	151 839
		Kulut yhteensä	1 655 903

KUOPION LUONNONTIETEELLINEN MUSEO

Omat tuotot	73 156	Henkilöstökulut	477 184
Valtion osuus	312 024	ICT-palvelut	27 088
Kaupungin osuus	520 492	Vuokrat	269 884
		Muut toimintakulut	131 516
		Kulut yhteensä	905 672

KUOPION TAIDEMUSEO

Omat tuotot	78 195	Henkilöstökulut	460 498
Valtion osuus	187 214	ICT-palvelut	22 124
Kaupungin osuus	652 033	Vuokrat	340 103
		Muut toimintakulut	94 717
		Kulut yhteensä	917 442